

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Budapesti Campus
Emberi Erőforrások Szak**

A romák munkaerőpiaci integrációja

Szakdolgozat tartalmi kivonat

Belső konzulens: Dr. Kolta Dóra
egyetemi adjunktus

Készítette: Varga Áron Sándor
T9SYG8

Intézet/Tanszék:
Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet

**Budapest
2023**

Szakdolgozat tartalmi kivonat

Szakdolgozatomat egy régóta fennálló problémáról, a romák munkaerőpiaci integrációjáról készítettem. Dolgozatomban kitérek a kisebbségek mai helyzetéről Magyarországon, hazánk kisebbség politikájára és jogi környezetére. Szó esik a történelmi áttekintésről és emberi erőforrás szakos hallgatóként a foglalkoztatottságáról is és a kutatásom nagyban közel áll ehhez. A mai munkaerőpiacon észrevehető, hogy a piaczgazdasági átalakulás legnagyobb vesztese a cigányság. A rendszerváltást követő munkanélküliségi hullám során ők kerültek ki legnagyobb számban a munkaerőpiacról, és azóta is nekik jelenti a legnagyobb nehézséget a piaci viszonyokhoz való alkalmazkodás, mely jellemzően abból adódik, hogy olyan alacsonyabb iskolai végzettséggel is betölthető munkahelyek tömegesen szűntek meg, melyek számukra egykoron munkát adtak. Ebből kifolyólag az oktatás mellett sem mehettem el, interjút készítettem egy általános iskolában dolgozó tanárral, hogy miként segíti a Komplex Instrukciós program a roma fiatalok integrációját a tanulócsoporthoz, miként lesz az oktatás érdekesebb a fiatalok és gyerekek számára.

Emberi erőforrás szakos hallgatóként a dolgozatom során érintenem kellett a HR-hez kapcsolódó kérdéseket. A HR-szakterület egyfelől a hátrányos helyzetűek méltányos foglalkoztatása, toborzás, kiválasztási területek vonatkozásában, a HR szervezet saját működése kapcsán megvalósított intézkedések végrehajtásában, szervezeti kultúra, valamint a vezetők és munkatársak fejlesztése, a HR képzés, fejlesztési és szemléletfejlesztési tevékenységei terén igyekszik az esélyegyenlőség elveit figyelembe venni és betartani, betartatni. Fontos a vállalati társadalmi felelősségvállalás, ahol ismertettem a HR terület CSR piramisát.

Saját kutatásom során négy hipotézise kerestem a választ:

1. Magyarországon a romáknak elviekben megvan a lehetőségük a megfelelő oktatásra, képezésekre megszerzésére, a munkaerőpiacon való elhelyezkedésre.
2. A romák jellemzően amennyiben sikereket érnek el, igyekeznek bekapcsolódni a munka világába, ám amennyiben huzamosabb ideje diszkrimináció okán álláskereső, úgy motivációjuk egyre gyengül.
3. A romák törekszenek arra, hogy egy adott fejlesztés révén integrálódjanak a munka világába.

4. A motivációt jelentősen gyengíti a diszkrimináció megtapasztalása

A kutatásra – téma komplexitása, átfogó volta miatt - az egyéni strukturált interjú módszerét választottam, mely megelőzte a kvantitatív kérdőíves mérést, melyet roma érintettek körében folytattam, így tehát munkámat e két módszer együttese jelentette. Az oktatás kapcsán a Komplex Instrukciós Program, míg a munkaerő-piaci integráció vonatkozásában a Fókusz Programra vonatkozóan fogalmaztam meg kérdéseket.

Dolgozatom tárgyát képező kutatásomban arra kerestem a választ, milyen lehetőségek adóttak a romák számára ma, a gazdasági válság és a munkahelyek megszűnése idején, a vágató infláció és a minél magasabb iskolázottság elvárásának korában. Hogyan tudnak azok, akik már korábban is depriváltak éltek, felzárkózni, megélhetést szerezni, van-e esélyük változtatni és ők maguk élnek-e ezzel. Szó esett továbbá idekapcsolódóan a korai iskolaelhagyásról, mely egyik lényeges okozója munkaerő-piaci leszakadásuknak és mely lépést éppen azért teszik jellemzően, hogy pénzt keressenek. Erre körükben gyakorta sor kerül és jellemzően úgy vélik, 16 éves kor fölött, ha valaki állást talál, e döntés indokolt lehet. Azt is láttuk, számukra az „állás” jellemzően az alkalmi munkavállalást jelenti. A „hagyományos” bejelentett munkalehetőségekhez hozzáférésük jelenleg nem tűnik garantáltnak. Ennek oka részben alulképzettségük, melyet nem feltétlen „felelőtlenség” eredményez, hanem inkább a felelősségvállalás egy formája, nevezetesen, hogy a tanulmányi időszak alatt nem kapnak jövedelmet és szükség lenne mielőbb keresővé válni. Ez hosszabb távon kontraproduktív lehet. Szakdolgozatomban az is látható, hogy bár általános iskolában adott a lehetőség az integrációra, a középiskolát mégsem minden esetben végzik el, érettségit jellemzően nem szereznek, ebből kifolyólag a felsőoktatás expanziójából is kiszorulnak. Ez arra mutat, hogy a középfokú iskoláztatásba is kellene hasonló programokat integrálni, mely a továbblépésüket segíti. Ilyen lehet az Útravaló MACIKA program. Erről azonban és a munka világa esetén a Fókusz Programról minél hatékonyabban kellene tájékoztatni, edukálni az érintetteket.

Az integrációs programok széles körű ismertetése elengedhetetlen lenne az érintettekkel, mert a dolgozatban egyértelműen kiderül, hogy többen vágnak egy, a Fókusz Programhoz hasonló jellegű, tartós munkahelyet kínáló fejlesztésre, azonban jellemzően nem tudnak a létezéséről illetve nem figyeltek fel rá.